

Нечипорук О.С., студент КПВ-3
навчально-наукового інституту
післядипломної освіти Національної
академії внутрішніх справ

ЕКЗОГЕННІ ЗЛОЧИННІ ГРУПИ

І. Характеристика екзогенних злочинців.

Екзогенні злочинці - це особи, які вчинили злочини всупереч своїх розрахунків і очікуванням [1, с. 58]. Обставини так різко і швидко змінилися, що під тиском їх людина не втрималася на шляху чесного трудового життя і скоїла злочин. Дана категорія злочинців характеризується зниженим коефіцієнтом опору несприятливим зовнішнім обставинам. На відміну від екзогенних злочинців, ендогенні злочинці - особисті розлогою психічною конституцією (поглядами, переконаннями, характером, здібностями), схильні до відомих видів злочинної діяльності: вони самі шукають умови та обставини, щоб реалізувати свій злочинний задум [3, с. 85].

Вищим ступенем схильності до скоєння злочину володіють злочинці-професіонали. Основна ознака професійного злочинця - схильність до задоволення своїх потреб за допомогою вчинення правопорушень, що утворює як би установку його особистості на певний злочин [2, с. 138].

Група екзогенних злочинців складається з людей, які потерпіли крах в життєвих буднях, стали на злочинний шлях під тиском зовнішніх обставин або ж зіткнулися зі звичайними життєвими труднощами. Не потрапивши у скрутне становище, вони прожили б все життя, не стикаючись з судом і кримінальним законом. Для звичайного плину життя і для повсякденних життєвих спокус і випробувань у них досить моральної стійкості. Вони вибиті зі звичної для них колії і опинилися перед серйозними труднощами, падають духом, втрачають рівновагу та виявляють брак активності в боротьбі з цими труднощами. У кожному суспільстві і в кожному його прошарку в окремих його членах виробляється ряд комплексів, що регулюють їх поведінку: комплекси, пов'язані з певними загальними уявленнями форм життя і поведінки, які визнаються в даній соціальній групі хорошими або, в крайній мірі, нормальними, припустимими. У зв'язку з цими комплексами стоять інші комплекси, в яких з певними почуттями асоційовані уявлення образів життя і дій, які, навпаки, вважаються неприпустимими, ненормальними, ганебними. З комплексів першого роду виростають більш-менш живі і сильні імпульси до образів дій, у тому числі складаються або підтримуються і забезпечуються форми життя, які визнаються хорошими або, принаймні, допустимими. З комплексів другого роду народжуються імпульси до утримання від нормальних форм поведінки. З тих і інших комплексів складається властивий особистості коефіцієнт опірності несприятливим зовнішнім умовам. Коли людина опиняється під загрозою відомих їй страждань, вона, в силу властивого їй прагнення уникати страждань і інстинкту самозбереження, шукає засобів усунути ці страждання і в своїх пошуках нерідко наштовхується на думку про той чи інший злочин, як про можливий вихід з ситуації. Група екзогенних злочинців складається з осіб зі зниженим коефіцієнтом опірності, з більш-менш значними дефектами. Втім, не треба забувати, що ці злочинці діють при особливо несприятливих зовнішніх обставинах. Тому реакція на ці

обставини, яка проявляється в формі злочину, не свідчить про те, що в їх конституції існують такі відхилення, в яких можна було б бачити нахил до цього злочину. Коли людина відчуває сильний фізичний або душевний біль, вона під впливом його може зробити вчинок, взагалі їй не властивий. Для того, щоб, піддавшись сильному тиску несприятливих зовнішніх обставин, що б не вдатися до злочину, не дивлячись на те, що останнім уявлялося засобом вийти з важкого становища, потрібно:

- по-перше, щоб суб'єкт більш-менш ясно уявляв собі інші можливі виходи зі свого становища;

- по-друге, щоб він з достатньою повнотою і спокоєм міг зважити наслідки злочину та зіставити з ними інші способи усунення виниклих для нього труднощів;

- по-третє, щоб у нього було достатньо енергії для використання інших можливостей, крім злочину, і досить сильне неприхильність до останнього.

II. Міграція кримінальних елементів зі Сходу країни.

Особливу увагу хотілось би приділити міграції кримінальних елементів зі Сходу України в інші регіони країни. Певний коефіцієнт злочинців, які причетні до скоєння злочинів на території Києва є саме переселенцями зі Сходу. Ці особи, не маючи постійного місця проживання у столиці, виживають як можуть. Деякі з них були причетні до кримінального ремесла до переїзду. Декого несприятливі умови виживання штовхнули на вчинення протиправного вчинку. Лиходії можуть навіть не змінювати місця дислокації - після приїзду в столицю - починають на залізничному вокзалі. Ось наприклад нещодавно на території Центрального залізничного вокзалу, затримана група осіб, що за допомогою медичного препарату заволоділи майном 23-річного хлопця. До складу групи входило троє осіб, жінка та двоє чоловіків. Всі вони прибули з Луганщини та не мали постійного місця проживання. Злочинці діяли за наступною схемою: жінка знаходила потенційну жертву та починала з ним розмову, в подальшому кликала своїх спільників, познайомившись вони починали спільно з потерпілим вживати алкоголь. Через деякий час один із злочинців підсипав в напій потерпілому медичний препарат. Коли суміш почала діяти, та людина перестала контролювати себе, інші члени групи відбирали в нього телефон та гаманець [7]. У цій ситуації вбачається екзогенність зловмисників.

Список використаних джерел

1. Антонян Ю.М., Емшов В.С., Кудрявцев В.Н. Личность преступника / Ю.М. Антонян. - Юридический центр Пресс, 2004 - 366 с.
2. Антонян Ю.М., Голубев В.П., Кудряков Ю.Н. Личность корыстного преступника / Ю.М. Антонян. - Томский Университет, 1989 - 160 с.
3. Еникеев М.И. Юридическая психология / М.И. Еникеев. - Питер, 2004 - 478 с.
4. Еникеев М.И. Общая и социальная психология / М.И. Еникеев. - Инфра-М, 1999 - 624 с.
5. Лазурский А.Ф. Классификация личностей. Психология индивидуальных отношений. Хрестоматия / Ю.Б. Гиппенрейтер. - ЧеРо, 2000 - 776 с.
6. Познышев С.В. Криминальная психология. Преступные типы / С.В. Познышев. - Инфра-М, 2007 - 320 с.
7. В Киеве на ж/д вокзале бездомные подмешивали людям «зелье» и грабили их [Электронный ресурс] / Сегодня, 2016 р. - Режим доступа: <http://kiev.segodnya.ua/kaccidents/v-kieve-na-zhd-vokzale-bezdomnye-podmeshivali-lyudyam-zele-i-grabili-ih-692761.html>.